

Rolf Collin Nielsen.
Gimleveien 13.
7033 Trondheim.
Tlf.: 73938179.
Mob.tlf.: 94659140.

"Steinn", Skatval, 1.5.1996.

Kjære Einar.

Først må jeg få gratulere med en rund^{x)} dag, som jeg gjennom personlige etterretninger vet er blitt tilbragt i sydligere strøk. Det skulle jo tyde på at både du og Olaug i rimelig grad er bevegelige, hvilket er meget hyggelig å konstatere. - Hadde jeg vært kjent med dagen og adressen, så skulde jeg ha formidlet en blomst fra det nordenfjeldske. - Men når jeg skriver, så er foranledningen allikevel en annen.

Jeg har i mange år sittet med noen dagbøker, som jeg aldri har hat hjerte til å kaste. Det burde jeg riktignok ha gjort for lenge siden, idet de bl.a. inneholdt en del personbeskrivelser, som jeg senere er kommet til ikke er helt rettferdige. Under avskrivningen av bøkene har jeg derfor sløffet dette - i rettferdighetens navn, - hvoretter jeg har makulert bøkene. Fremdeles vil det jo stå igjen en del kritiske utsagn, men disse mener jeg fortsatt bør få stå - fremdeles i rettferdighetens navn. - Er du uenig, så kan du jo bare brenne hele greia. - Om det ellers har interesse å arkivere disse skriviene i INO's annaler, overlater jeg også til deg å vurdere. Noen historisk interesse ut over det, at notatene i sin tid faktisk ble gjort, har de vel kanskje neppe. Men, som sagt dette er nå opp til deg å ta stilling til.

Personlig kan jeg egentlig klage ikke over noe, bortsett fra at jeg ikke har noen partner å reise f.eks. til syden sammen med.

Mine beste hilsener til Olaug og deg!

x) HALVRUND.

P.s.

Den 9. ds. skal jeg ha et lite veterantreff her på hytta igjen.

D.s.

Dagbøker.

Jeg har lenge hatt et problem med hva jeg bør gjøre med mine dagbøker fra under krigen. Det enkleste vilde jo være å la dem bare ligge,- eller å brenne dem. - Begge deler faller meg litt vanskelig. Nu synes jeg det vil være litt urettferdig overfor noen av de personer, som er nevnt i bøkene,- at jeg bare lar dem ligge. Det har jo utvilsomt vært en del kontraverser, som har forårsaket at jeg i de bevegete dagene har brukt sterkere og mere nedsettende beskrivelser om enkelte, enn jeg vil synes er rimelig å la bli stående idag - når de fleste ikke vil ha anledning til å forsvare seg,- idet mange ikke lever lenger. Så sett burde jeg altså brenne bøkene. - Men på den annen side så representerer de jo for meg personlig interessante data, som gjør det mulig å korrigere min hukommelse om ting som ligger ca. 50 år tilbake i tiden.

Den historiske verdi vil jeg ikke tillegge så stor betydning, - bortsett fra at notatene i sin tid faktisk ble gjort, - og delvis handler om ting som det antakelig ikke foreligger så mange notater om. Så kanskje kan det dog ha en verdi.

Jeg velger altså å skrive av dagbøkene, men tar meg den frihet, at jeg hopper over ting, som berører andre personer på en måte, som jeg mener vil være unfair å la bli stående for ettertiden. Så vil jeg brenne dem, - ikke minst fordi de inneholder svært mange navn og adresser, som ikke lenger bør få ha interesse for noen. De ting som vil trenge en nærmere forklaring, vil bli redegjort for i parenteser.

Den første delen av bøkene handler om en tur til Tyskland i mars 1941,- da noen ledere i NS Ungdomsfylking (NSUF) var

Gjester hos Hitler-Jugend (HJ).

4/3 1941.

Startet fra T.hjem med nattog. Sovevogn.

5/3.

Ankom Oslo,- til all overraskelse bare 1/2 time forsinket. Neste overraskelse var at vi ikke kunne reise videre for neste dag. - Rot med passene.- Resultetet var at de inviterte gjester måtte ordne dette selv. - Deutsche Pass-Stelle/Bennets. - Selv om vi ikke fikk aftensmat, så hadde Aspen og jeg det meget trivelig på NSUF's (Landsledelsens) kontor, hvor vi måtte overnatte. - 14 deltakere.

6/3.

Stod tidlig opp for å gå på Deutsche Pass-Stelle. - Passene ikke ferdige.- Gikk til Bennets for å ordne billetter og Mark.- Ingen ledige soveplasser. - Møttes på Landsledelsens kontor. - Gikk samlet til Pass-Stelle for å få passene pluss fellespass. - Derfra til Svenska Konsulatet for å ordne gjennomreise.- Ikke i orden for kl. 16.00.- Reiste kl 17.00 med Kurt Petter. (Værtskapets reiseleder, og såkalt "Berater" for NSUF). - Frakken min ble hengende igjen på kontoret. - Traff frk. Dahl på Moss. - Ventet på at sommertiden skulle gå fra oss på Kornsjø, siste norske stoppested. - Like for grensen toll- og valutakontroll - sympatiske karer. - På svenskegrensen, Moen, brautende svenske tollopp-synsmenn. "Politiska uniformer" - ikke en gang lov til "at betreda plattformen med uniformarna på". Vi la uniformsjakkene i kuffertene og trakk gensere over skjortene - og gikk til undersøkelse. - Spørsmål om sjutvappen og fotoapparat. Studerte uniformene. - Fortsatte turen på svenske vogner.

7/3.

Sov ikke etter kl. 03.00 svensk tid. - Diskuterte med svenske, en ekte rallartype. Toget byttet spor på Malmö. Aspen, Stavanger og jeg nesten for sent. Kom på gal vogn, avsperrert fra vår. Måtte vente på konduktøren for å slippe igjennom. De andre trodde vi var blitt igjen. - Ankom omsider Trelleborg. - Satte igjen kuffertene og ventet på fergen. Det ble sagt at den skulle komme hver gang vi spurte. I mellomtiden beså vi byen. Fryktelig stille og kjedelig. - Avisplakater om engelske marinetroppers aksjon i Lofoten. Kjøpøte aviser for å lese mer, men vi kjente jo historien fra Oslo, idet Rikshirden hadde allerede hadde fått meldingen. - Vi venter på fergen - venter - venter. Siste: muligens ikke før imorgen. Det verste viser seg: Fergen går ikke før imorgen kl. 08.30. - Problemene melder seg: Hvor skal vi ligge. - hvordan skal vi få mat, - hvordan skal vi få tiden til å gå? - Underholder oss på beste måte.- prater, synger, - selskapsleker med tyske lidelsesfeller. - To av disse går for å undersøke om vi kan få ligge ombord i noen tyske dampbåter, men det lot seg ikke gjøre. - Nye muligheter: Ifall fergen kommer innen kl. 23.00. kan vi gå ombord og ligge der natten over. - Hvis fergen ikke kommer til da.

så kan vi kanskje få ligge i jernbanevogner. Hvis ikke. - ja hva så? - Får imidlertid straks flytte over i jernbanevogner, men ifall fergen kommer, så må vi flytte. - Sitter nu og prater om løst og fast. - Sulten som bare fy! - Klokken er blitt 20.30 svensk tid. Fergen kom ikke.

8/3.

Vi er sultne, og humoret deretter.

Det kommer NS-jenter ombord. (Dette var ledere i Sma-Hirden, som var på en tilsvarende gjestetur, invitert av Bund Deutsche Mädel, BDM). Disse har gyldige penger, og vi får frokost. Med både mat og jenter bli humøret bedre.

Fergen skal egentlig ta 4 timer på turen over, men pakkisen er fryktelig. Vi kommer ikke av flekken. Kommer sansynligvis ikke frem for imorgen ettermiddag. - Er sultene igjen. Jentene har ikke flere penger å avse. - men vi hygger oss så godt vi kan. - Det blir sent og vi legger oss slik omstendighetene kan tillate det. - i stoler - med bena på andre stoler - sofaer. - God natt!

9/3.

Mor'n, mor'n! - Vi står på samme plassen. Det blir sagt at isen stadig tettner. - Tiden går.

Endelig går fergen akterover - og da propellen rorer vannet kraftig opp klarer vi langsomt å avansere, - og endelig i fritt farvann.

Pengeknipen løses. Vi får spise på kreditt og fergen sender regning til Landsledelsen. Vi spiser lunch. Humøret er på topp, og vi har innhentet tillatelse til å få synge upolitiske sanger. Kl. 18.00 spiser vi middag. - og vi forspiser oss! Men også magesprengnet gir seg, og vi har det festlig til vi anløper Sassnitz sent på natten kl.02.30.

10/3.

Det blir ordnet så vi slipper tollkontrollen, - og vi blir innkvartert i en jernbanevogn, som skal til Berlin, men det blir lite, eller ingen sovning. Sammen med oss er en Stamführer fra HJ som skal følge oss til Berlin. - Vi er alle svært trette og igjen sultne. Det er ingen spisevogn på toget, og det stopper ikke lenge nok på stasjonene til at vi kan få kjøpt mat. - Derfor går vi av i Stralsund for å spise og så ta et senere tog. Dette skal gå kl. 16.12. Klokken er i øyeblikket 09.00. Vi spiser sammen med Stamführer Kleth og Bannführer Hatzel fra Stralsund i Rahthauskeller, og smaker for første gang "helles Bier". - Rådhusets gårdsplass står en byste av kong Gustav Adolf. - Det var litt skuffende å se byen, - stille og øde i gatene, og de få mannfolkene, som var å se, var enten gamle, eller mere eller mindre krøplinger. Det er ingen konkrete ting som kan tyde på krig, men det er som det ligger noe tungt og sorgfullt over byen.

På toget til Berlin er humøret igjen på topp. Det var spisevogn på toget. - Ankom Berlin kl. 19.45, og tok avskjed med NS-jentene, som skulle videre.

Pr. under- og overgrunnsbane, pr. tog og pr. trikk gikk turen til Reichsjugendführerschule i Potsdam, hvor vi straks fikk litt i livet. - Vi fikk vasket oss og gikk til køys. Dette var første gang på 7 døgn at vi fikk tatt av oss tøyen og kunne ligge i en seng. Kl. 23.00.

11/3.

Men herligheten varte ikke lenge. Vi ble vekket kl. 07.00 om morgenen. Stol og lemster fikk vi en dusj, hvoretter frokost. - Treffer 4 NS-karer som har vært i Garmisch, og som nå har ventet lenge på - Dette ser ut til å være en streng skole. Først ble vi instruert i å re senger, og fikk lest opp ordnsregler. Dagsordenen er også streng. - Hele dagen går i ett mas, og jeg sovner, eller dupper av mange ganger under forelesningene.

12/3.

Dagsordenen for idag lyder:

- 06.30 Vekking og sport.
- 07.30 Kaffe.
- 08.00 Arbeidstime.
- 09.00 Omvisning i Potsdam
- 12.30 Middag.
- 14.30 Foredrag.
- 15.30 Kaffe.
- 16.00 Aussprache (diskusjon).
- 18.00 Besøk på en HJ-marine.

19.15 Aftensmat.

Fritid.

22.00 Tappenstrekk.

Denne sporten var pokkers greier. Vi hadde deagen i forveien spilt handball og var i tillegg stole og stive etter den lange reisen.

Det er ellers tydelig at dette går ut på politisk agitasjon. Skal det kunne kalles undervisning, så er det overflødig, for stoffet er kjent for de fleste av oss på forhånd. Men dagen går, og vi kommer oss endelig til køys - støl og stiv - trett. - God natt!

13/3.

Ja visst, ja! Jo det ble "god natt". En halv time etter at døgnet var startet ble vi vekket med: "Aufstehen, ins Keller,- Fligeralarm!" - Vi kom oss i kjelleren med et ullteppe over armen,- og oppholdt oss i kjelleren til kl.05.30. Da gikk vi tilkøys, og fikk sove til kl. 07.30. I kjelleren var det ikke stort søvn å få. Det ble bare to timers søvn etter å ha kommet i sengen igjen. - Alt er helt militært lagt opp. Denne dagen var jeg "Unterführer vom Dienst" (daghavende), og slapp som følge av det å delta i "Frühspport" og var glad for det. - Hele dagen går i ett mas uten pauser. - Resultatet av luftforandringen og ikke å ha sovet ut etter den anstrengende reisen - og den strenge dagsorden - gjør at vi alle sitter og smådupper under forelesningene. Idag er det to forelesninger, og det er to for meget. Hadde enda stoffet vært noe mere interessant. Vi begynner forøvrig å mene at tyskerne er noen store skrytepaver.

Om aftenen var vi invitert til "Det tyske Selskap" i Berlin sammen med noen representanter for HJ. Vår vært var dr. Funkelberg, som var en glimrende sådan. Vi ble gjort meget stas av. - Grieg-konsert på flygel. - Det ble holt noen taler til ære for oss, og samarbeidet mellom de "germanske folkfeller". Vi fikk overlevert en bok til minne om besøket. - I en gjestebok, som ble sendt rundt på bordene, var også navnet til Quisling å finne. Det var datert 28. juli 1940.

På hjemtur ble vi for sene til innergrunnsbanen. Vi tok en buss og satte oss i 2. etg. og sang oss humpende og riksende hjem til skolen, hvor aftensmat stod og ventet. Alle mann tilkøys kl. 23.00, bortsett fra jeg, som var U.v.D. (daghavende) og skulle vente på inspeksjonen. Men da ennu ingen var kommet kl. 24.00, gikk også jeg til køys, idet jeg mente at tjenesten opphørte kl. 24.00. - Da inspeksjonen kom like etterpå ble det tysk munnbruk, men jeg holdt på mitt og forholdt meg rolig i sengen.

14/3.

Vekket kl. 06.00. - Frühspport. - Klar til avreise til Berlin kl. 07.30. Skal bese noen lettmetallfabrikker og Bannstelle 6. Berlin (en kretsorganisasjon i HJ).

Fabrikkene var noen kolosale greier med egne sportsplasser og turnhaller, og med egne utfluktssteder for arbeidere og funksjonærer. - Vi spiste middag på en finere restaurant i Berlin og fikk kokt sopp. Fy for greier! De ferreste klarte å få det i seg. - Øl m/ hank på. -

Det norske reisekontoret på "Unter den Linden" hadde "Fritt Folk". - Reiste til "Jungvolksstelle". En skuffelse, men det var svære lokaler. Om aftenen ble det arrangert "Kameradschaftsabend" med noen inviterte HJ-førere.

15/3.

Revelje kl. 07.00. - Gymnastikk. - Vasket oss, spiste - og klar til avreise til HJ Segelfligerschule i Trebbin. - Det var flotte saker. Rommelige lyse lokaler. Det er desverre tåke, så det blir ikke arrangert noen oppvisning for oss,- bortsett for en start. - Vi ble transportert til og fra med buss.- Middag på skolen kl. 13.00. - Fri til kl. 14.30. - Fikk så forelesning om nasjonalsosialisme og raser. Lite nytt. - Fikk besøk av Hauptbannführer dr. Schmit. - Vi ble fotografert. - Fikk fri litt tidligere på aftenen for å få stelt litt med toyet, pusset sko o.a. - Tappenstrekk kl. 22.00 - Kjedelig lørdagskveld.

16/3.

Sondag med fint vær. - Reiste etter frokost til Berlin for å bese Olympiastadion og alle spportsanleggene der omkring. - Dette var flotte saker. - Spiste middag på "Stadion Terrasse". - Reiste tilbake til Berlin, og fikk fri i ca. 2 timer for å se oss omkring,- hvorefter vi overvar en Mozart-konsert. - Reise tilbake til Potsdam og hadde fri resten av aftenen, d.v.s. 2 timer inntil tappenstrekk kl. 22.30.

17/3.

Revelje. - Ut til Frühspport. - Spiser, og vi går igang med "Aussprache", hvorefter foredrag. Vi kjempet tappert mot sovnen. Slik satt vi like til middag. Da fikk vi besøk av 5 NS-jenter. - Etter som vi forstod, så hadde de hat det like strengt som oss, og var glade for å reise hjem. - Så ble det sport, hvoretter vi gjorde oss klare til avreise til Berlin kl. 16.00. - Heldigvis ble vi for sene til dette toget, og fikk fri til

kl. 17.00. - I Deutsche Opernhaus så vi "die Flodermus". - Tilbake til skolen. Tappenstrekk kl. 23.00.

18/3.

Revelje kl. 06.00. - Frøhsport i 3-4 kuldegrader - Frokost og avreise til Berlin pr. omgaende. Vidre til Genzhagen. Flyvernes forskole. - Dette var kolossale greier med en nesten for pinlig orden. - Så til Berlin hvor vi spiste på "zum Prälaten". - Da vi gikk derifra, ble "Nord-Trøndelag" borte. Vi ventet en stund, men måtte gå videre. Drog til Reichs-Jugend-Führung hvor vi skulle se noen HJ-filmer. Her fant vi igjen den forsvundene. - Videre gikk turen til "Haus des Rundfunks" hvor vi overvar en forberedelse til en HJ-sending. - Så tilbake til Potsdam hvor vi har fri fra kl. 21.00 for å stille litt på tøyet, - og forberede oss på å reise til Braunschweig imorgen, hvor vi visstnok skal være i 2 dager.

19/3.

Revelje kl. 07.00. - Slipper Frøhsport. - Spiser og gjør oss klar for avreise til Braunschweig. Er fremme ca. kl. 11.00, og blir kjørt direkte til "Akademi für Jugendführung". - Dette er det flotteste jeg noen gang har sett m.h.t. skoleanlegg. Da mener jeg "flott" i ordets egentlige betydning. - Vi får alle egne værelser hvor vi kan innrette oss som vi vil. Bygningene er utført i granitt og rommene innredet i eik. - Middag: Fiskefrikadeller og en herlig mandelpudding. - Får fri en halvtime. - altfor kort tid i den herlige sengen. - Drog så for å se på noen mekaniske læreverksteder. Dette var svære greier med nydelige eneboliger til samtlige arbeidere. HJ hadde sin egen avdeling, bl.a. egen flyavdeling med eget verksted. Alt var nærmest overdådig - for oss helt utenkelig - idrettsplasser, svømmehall, gymnastikksal o.s.v. - Derfra til HJ musikkole, som også var overveldende. Skolen var ikke tiltenkt fremtidige profesjonelle musikere, men til "hjemlig hygge". - Drog tilbake til akademiet og drakk kaffe. - Derefter til Braunschweig Teater, som feiret 250-årsjubileum. Det var en gammel og fantastisk vakker bygning. - Så tilbake til akademiet for aftens. - I hallen ble vi underholdt av et BDM-kor. Stor begeistring. - Etterpå ble jentene nærmest loset bort til sine engene forlegninger for at de ikke skulle blande seg med oss.

Tappenstrekk kl. 22.30 i noen eventyrlige edderduns dynner og puter. Det er tydelig at her er alt gjort for at det skal imponere. Jeg må innrømme, at det har lyktes.

20/3.

Vekking kl. 08.00. Legg merke til at jeg skriver "vekking" ikke "revelje". Jeg har tatt en herlig dusj i mitt eget lille toalettrom, og skal møte til frokost kl. 09.00. - Etterfrokost ble vi vist rundt på akademiet. Dette kan bare kritiseres på en måte. Det hele er så altfor flott, men du verden - så smakfullt. - Det er store rommelige haller med salonggrupper i okselar, - 2 m. høye trær, gulvene tildels dekket med tepper og løpere. Som eksempel: Bordene i biblioteket var trukket med ekte skinn. - Etter omvisningen bading i akademiets ellegante svømmehall. - Etter middag, kl. 12.30 en time fri - Vi beser så byen Braunschweig. - En gammel katolsk kirke er nå omgjort til samleplass for NSDAP - er under restaurering. - Byen forøvrig er preget av gammel tysk byggestil, - murhus i bindingsverk. - Gamlebyen - små hus med trange gater. - Her treffer vi noen norske arbeidere. Jeg ser først et norsk flagg, og legger merke til at han bærer et norsk militæbelte. På spørsmål om hvordan han har det, får vi svaret: "Ikke mye rart". Han har en timelønn på 64 pf. i timen. D.v.s. at når han er trukket for alt, så har han ca 12-13 kr. i uken å leve for. Han har forpliktet seg for 6 mndr., og mente at det vilde nok gå, bare han ikke hadde sveltet ihjel til den tiden. - Så gikk vi på kafè og spiste kaker. - Ble sittende til kl. 18.30 - gikk på kino og så "Sterben für Irland". En meget god propagandafilm. - Drog tilbake til akademiet og hadde "Trønderaften" oppe på Jarls værelse med rundstykker som vi hadde kjøpet i byen, - da vi fikk for lite mat til aftens. - Skriver nu i dagboken. Går tilkøys kl. 23.55.

21/3.

Zapfenschtreich kl. 05.30. - Avreise til Goslar - ankom ca. kl. 10-11. - Beså en HJ-Heim, som p.t. blir benyttet som "Pimpfe-Führerschule". - Middag på et hotell - beså byen. Hele byen så nesten ut som en borg - husene i hel stein og bindingsverk. - Forlot byen kl. 02.00. - direkte til Potsdam, hvor vi ankom kl. 06.00. - Her traff vi noen dansker, som skal være her etter oss. De var ca. 40 stk. - Etter aftens fri til kl. 22.30. - Aspen, Jarl og jeg gikk til "Caffè Herbst" hvor vi traff de fleste av de andre karene. Det ble ikke noe særlig fart på det, da vi alle var så godt som blakke. På hjemtur gikk vi innom værten, som vi var blitt godt kjent med. Aspen hadde tidligere kjøpt en tavle av ham. Aspen var så imponert av teksten: "Wasser gibt den Oksen Kraft.

Für Menschen gibt's Bier und Rebensaft.

D'rum sei Dank o' Jesu Krist,

dass ich kein Oks geworden bist."

kl. 17.00. - I Deutsche Opernhaus så vi "die Flodermus". - Tilbake til skolen. Tappenstrekk kl. 23.00.

18/3.

Revelje kl. 06.00. - Frøhsport i 3-4 kuldegrader - Frokost og avreise til Berlin pr. omgaende. Vidre til Genzhagen. Flyvernes forskole. - Dette var kolossale greier med en nesten for pinlig orden. - Så til Berlin hvor vi spiste på "zum Prälaten". - Da vi gikk derifra, ble "Nord-Trøndelag" borte. Vi ventet en stund, men måtte gå videre. Drog til Reichs-Jugend-Führung hvor vi skulle se noen HJ-filmer. Her fant vi igjen den forsvundene. - Videre gikk turen til "Haus des Rundfunks" hvor vi overvar en forberedelse til en HJ-sending. - Så tilbake til Potsdam hvor vi har fri fra kl. 21.00 for å stille litt på tøyet, - og forberede oss på å reise til Braunschweig imorgen, hvor vi visstnok skal være i 2 dager.

19/3.

Revelje kl. 07.00. - Slipper Frøhsport. - Spiser og gjør oss klar for avreise til Braunschweig. Er fremme ca. kl. 11.00, og blir kjørt direkte til "Akademi für Jugendführung". - Dette er det flotteste jeg noen gang har sett m.h.t. skoleanlegg. Da mener jeg "flott" i ordets egentlige betydning. - Vi får alle egne værelser hvor vi kan innrette oss som vi vil. Bygningene er utført i granitt og rommene innredet i eik. - Middag: Fiskefrikadeller og en herlig mandelpudding. - Får fri en halvtime. - altfor kort tid i den herlige sengen. - Drog så for å se på noen mekaniske læreverksteder. Dette var svære greier med nydelige eneboliger til samtlige arbeidere. HJ hadde sin egen avdeling, bl.a. egen flyavdeling med eget verksted. Alt var nærmest overgådig - for oss helt utenkelig - idrettsplasser, svømmehall, gymnastikksal o.s.v. - Derfra til HJ musikkole, som også var overveldende. Skolen var ikke tiltenkt fremtidige profesjonelle musikere, men til "hjemlig hygge". - Drog tilbake til akademiet og drakk kaffe. - Deretter til Braunschweig Teater, som feiret 250-årsjubileum. Det var en gammel og fantastisk vakker bygning. - Så tilbake til akademiet for aftens. - I hallen ble vi underholdt av et BDM-kor. Stor begeistring. - Etterpå ble jentene nærmest loset bort til sine engene forlegninger for at de ikke skulle blande seg med oss.

Tappenstrekk kl. 22.30 i noen eventyrlige edderduns dyner og puter. Det er tydelig at her er alt gjort for at det skal imponere. Jeg må innrømme, at det har lyktes.

20/3.

Vekking kl. 08.00. Legg merke til at jeg skriver "vekking" ikke "revelje". Jeg har tatt en herlig dusj i mitt eget lille toalettrom, og skal møte til frokost kl. 09.00. - Etterfrokost ble vi vist rundt på akademiet. Dette kan bare kritiseres på en måte. Det hele er så altfor flott, men du verden - så smakfullt. - Det er store rommelige haller med salonggrupper i okselar, - 2 m. høye trær, gulvene tildels dekket med teppe og løpere. Som eksempel: Bordene i biblioteket var trukket med ekte skinn. - Etter omvisningen bading i akademiets ellegante svømmehall. - Etter middag, kl. 12.30 en time fri - Vi beser så byen Braunschweig. - En gammel katolsk kirke er nå omgjort til samleplass for NSDAP - er under restaurering. - Byen forøvrig er preget av gammel tysk byggestil, - murhus i bindingsverk. - Gamlebyen - små hus med trange gater. - Her treffer vi noen norske arbeidere. Jeg ser først et norsk flagg, og legger merke til at han bærer et norsk militæbelte. På spørsmål om hvordan han har det, får vi svaret: "Ikke mye rart". Han har en timelønn på 64 pf. i timen. D.v.s. at når han er trukket for alt, så har han ca 12-13 kr. i uken å leve for. Han har forpliktet seg for 6 mndr., og mente at det vilde nok gå, bare han ikke hadde sveltet ihjel til den tiden. - Så gikk vi på kafè og spiste kaker. - Ble sittende til kl. 18.30 - gikk på kino og så "Sterben für Irland". En meget god propagandafilm. - Drog tilbake til akademiet og hadde "Trønderaften" oppe på Jarls værelse med rundstykker som vi hadde kjøpet i byen, - da vi fikk for lite mat til aftens. - Skriver nu i dagboken. Går tilkøys kl. 23.55.

21/3.

Zapfenschtreich kl. 05.30. - Avreise til Goslar - ankom ca. kl. 10-11. - Beså en HJ-Heim, som p.t. blir benyttet som "Pimpfe-Führerschule". - Middag på et hotell - beså byen. Hele byen så nesten ut som en borg - husene i hel stein og bindingsverk. - Forlot byen kl. 02.00. - direkte til Potsdam, hvor vi ankom kl. 06.00. - Her traff vi noen dansker, som skal være her etter oss. De var ca. 40 stk. - Etter aftens fri til kl. 22.30. - Aspen, Jarl og jeg gikk til "Caffè Herbst" hvor vi traff de fleste av de andre karene. Det ble ikke noe særlig fart på det, da vi alle var så godt som blakke. På hjemtur gikk vi innom værten, som vi var blitt godt kjent med. Aspen hadde tidligere kjøpt en tavle av ham. Aspen var så imponert av teksten: "Wasser gibt den Oksen Kraft.

Für Menschen gibt's Bier und Rebensaft.

D'rum sei Dank o' Jesu Krist,

dass ich kein Oks geworden bist."

Takket for oss. Vi skal reise fra Potsdam imorgen.
Vi alle 14 er flyttet til et nytt rom med etasjesenger.

22/3.

Vekket kl. 07.00. - Frokost kl. 08.00. - Jarl, Mehle, og Schreiner reiste tidlig til Berlin for å se seg om på presse- og propagandaavdelingen for HJ. - Vi andre fikk fri til middag. Borstet, presset, pusset og pakket, og skriver dagbok.

Middag 12.30. - Kl. 14.00 drog vi til Berlin for å få foretrede for Gobbels og Lunde - på sistnevntes ønske. - Dette gikk ikke i orden, men ble istedet mottatt av stabslederen i HJ Reichsführung. Her traff vi på jentene igjen. Gikk etterpå på Cafè sammen med dem. - Etterpå satt vi en evighet på undergrunnsbanen for å komme til "Rathaus Bierkeller" hvor vi skulle spise aftens. - Gikk imidlertid straks opp i rådhusets store sal hvor "Den norske Koloni" arrangerte "norsk aften" i anledning Lundes besøk i Berlin. - Dette skulle samtidig være en avslutning av vår reise, da vi skulle reise neste dag. - Salen fstlig pyntet med norske flagg og solkors. Lunde talte. Stor stemning og sang. Derpå taler av koloniens formann - og av Jarl. Jarl imponerer alltid når han står på en talerstol. Han hostet større bifall enn Lunde! - Så solo noen norske fedrelandssanger av en grufull røst til piano. Allikevel stor stemning. - De nordmenn som var der og ikke tidligere var medlemmer av NS - meldte seg inn. - Hele kvelden hygget vi oss med våre fremmede landsmenn. - Vi måtte bryte opp i 10.30-tiden for å rekke siste buss til Potsdam, - men rakk den ikke - og måtte gå den 1 1/2-times lange marsjen til skolen. - Ordnet oss for neste dags tidlige avreise.

Vi fikk en skrekk i livet, da Jarl ikke kunne finne billettene. Alle lette, men forgjeves. Jeg tok enda en runde - og fant dem på bunnen av hans klæsskap.

På hjemveien fra Berlin var vi i følge med en normann, som var meget glad over å kunne få fastslått at vår innstilling var norsk - ikke tysk.

23/3.

Revelje kl. 06.30. - Alle meget trette. - Gjorde de siste forberedelser for hjemturen. - Frokost 07.30. Buss til Wansee - tog til Berlin. Her traff vi Bischof m/frue (Han var Obersturmführer og en av sjefene i SD, d.v.s. Gestapo, i Trondheim). Han skulle reise et par dager senere. - Forøvrig traff vi igjen en annen, - en SS-offiser fra fergen. Han reiser tilbake sammen med oss. - Er dette tilfeldigheter, eller er vi overvåket? - På jernbanestasjonen møtte jentene opp og tok avskjed med oss. De skal reise om 2-3 dager. - Takket Hauptbannführer Ernst for samværet på skolen, - og toget ruller mot Norge. - Det er uomgjengelig å tenke: Ute bra, men hjemme best! - Nu sitter guttene i alle mulige stillinger og forsøker å sove. - Vi er 7 mann i en 6-plassers kupé. Det er en kjukkoffiser som har tiltvunget seg en plass, som han sitter og breier seg i. - Etter noe timer gikk han. - Middag på toget. - Håper at maten vi fikk på kreditt på fergen er betalt, - ellers frykter vi for folgene.

Fremme i Sassnitz venter vi en evighet for vi er igjennom passkontrollen. - Tollkontrollen slipper vi igjennom uten undersøkelser. - På fergen tilbringes tiden med bl.a. kortspill. - Herlig middag, svinestek. - Fikk utbetalt RM 12,00 ved avreisen fra Potsdam, så vi har brukbart med penger. - Venter å være fremme i Trelleborg i 1/2 10-tiden. - Derfra blir det så direkte i nattog til Norge.

Vi har lært en ting på denne studiereisen, og det er å sette pris på vårt eget. Dette berørte også Jarl i sin tale i "Den norske Koloni" i Berlin. -

Vi er fremme ved antatt tid. - Ved billettluken viser det seg at at vi bare kan få 3.plass - og at det er en plass for lite. "Stavanger" melder seg straks frivillig til å være foruten soveplass, men Jarl hevder, at han som reiseleder har den "rettigheten", og "Stavanger" gir seg straks. Det ordnes imidlertid ved at Aspen og jeg tilbyr oss å ligge "anfottes" i en køye. - I nederste køye lå en svenske, som gikk av ut på natten, og Aspen kunne overta denne plassen.

24/3.

Ble vekket tidlig 06.30 sv. tid for toll- og passkontroll. Toget ruller videre og vi har norsk grunn under hjulene. - Toll- og passkontroll igjen. Toget ruller videre, og vi sitter bare og venter på at klokken skal bli 12.45, da vi etter ruten skal være i Oslo. - Sarpsborg tok vi avskjed med fylkeslederen for Østfold, som ble mottatt av hans meget smakfulle søster. - Vi rikset videre til Østbanestasjonen, og drog straks opp til Landsledelsens kontor. - Det var en skuffelse at Einar Rustad var i Drammen, så vi bestemte oss å vente med vidrereisen til Trondhjem til neste dag.

Østring (NSUF's Landsleder) vilde ha vår muntlige rapport om våre inntrykk. Vi sa ham vår oppriktige mening, - at det eneste vi hadde lært var å sette ennu større pris på vart eget land og vår egenart. Deretter ble vi presentert for minister Stang overfor hvem vi gjentok våre synspunkter vedrørende studieturen. - Stang forelo at de som ikke skulle reise videre samme aften skulle møtes på "Engelberth" kl. 21.00 for videre å kunne utdype våre inntrykk og lærdom av reisen. - Der blir det en del diskusjon, og konklusjonen fra vår side blir at turen var et rent propagandistisk tiltak med

undervisning i tysk nasjonalsosialisme,- og vi frarådet at liknende turer skulle bli arrangert i
framtiden. - Aspen og jeg overnattet igjen på Landsledelsens kontor.

25/3..

Stod opp kl. 08.00. - Kjøpte matpakke for kr. 0,75 på "Onkel Tom". Ordnet med billetter for aftenens
avreise til Tronhjem. Får bare 3. kl. sitteplass - og gruer for reisen. Spiser middag på "Hjemmenes
Vel". Nok en konferanse på Landsledelsen. Traff Kurt Peter (den tyske berateren). Jarl gjentok
til Kurt Peter de synspunkter vi igår tilkjennegav overfor Stang og Østring.
Sitter nu og rister på et toget, og det skal vi gjøre til vi imorgen tidlig bef inner oss i Trondheim.-
Dermed betraktes turen for avsluttet.

-oOo-